

Božični Zvonovi.

Zvonove čul sem zopet peti
V božični mirni, noči sveti,
Čez dol in goro srčno milo,
Kot nekaj še se je glasilo
O miru vsem ljudem na zemlji.

Zamislil sem se v dni minule,
Ko prvič pesni so se čule
Iz ust krilatev iz višave
Na revne zemeljske nižave:
Ljudem na zemlji mir nebeški!

A prišli so nemirni časi,
In vendar čuli so se glasi,
Kot petje angeljev nebeških
Do dobrovoljnih sro človeških:
Ljudem na zemlji mir nebeški!

Zabučal glas je vojne sile
In vtihtil glas je pesni mile,
Gromeli grozni so topovi,
Med saboj klali se rodovi,
Miru na zemlji pa ni bilo.

Potres razmajal je ognjišče,
Za saboj pustil je grobišče,
Ljudje, ki srčno so ljubili,
Pod smrtno koso so vmolknili
O miru vsem ljudem na zemlji.

Otožno glavo v dlan položim:
"Saj ni miru!" obupno tožim,
"Ker črt in srd med brati vlada,
Kdor ima je, kdor nima, strada,
To pesen nova je božična!"

Glasnejši klic sem čul zdaj z line:
"Naj vse izgine, Bog ne mine!
Krivica mora so podati,
Pravica mora kraljevati
In mir ljudem na zemlji!"

PD 248/1965

Udeleženci I. shoda slovenskih ameriških duhovnikov v St. Paul-u, Minn. dne 29. oktobra 1902.

REV. MAT. ŠAVS.
REV. F. X. BAJEC.
REV. IGN. BURGAR.

REV. MAT. STUKEL.
REV. J. M. SOLNČE.
REV. DR. J. SELIŠKAR.

REV. FR. RANT.
REV. SIM. LAMPÉ.
RT. REV. JOHN STARIHA.
REV. JOHN KRANJEC.

REV. MAT. BILBAN.
REV. A. VILMAN.
RT. REV. JAK. TROBEC.
REV. F. S. ŠUSTERŠIČ.

REV. A. MIKŠ.
REV. F. S. KOŠMERL.
V. REV. J. F. BUH.
REV. A. P. PODGORŠEK.

REV. A. KOTOUČ.
REV. A. REŽEK.
REV. A. OGULIN.
REV. JOHN PLEVNİK.

Pismo Jezuščku.

Božična povest.

PRED BOŽIČEM je mnogo opraviti in misliti, zato ni nič kaj povšeči gospej Prothero, da jo baš v jutro pred praznikom prosí njena streljka štiriindvajset ur dopusta; toda prijatelji iste s kmetov so prišli, zato je težko odbiti prošnjo. Mrs. Prothero torej da služkinji dopust in sama prevzame nadzorovanje svojih otrok. Dvoje dečkov namreč ima, prvi je star sedem let, drugi še le štiri leta. Ko otroka poobedujeta z materjo vred, postavi ta pečno okrilje pred ogenj, da deca ne kaj igrač, jima priporoči, da naj bodeta pridna, ter ide po svojem domačem poslu. Tupatam pa pogleda s paznim očesom v sobo, da se prepriča, je li vse v redu.

"Midva sva prav pridna, mamica", jej nasproti zakliče Artur, "Charlie zida hiše", dostavi fantek, medtem ko pokaže na bratra, držeč se liki čuvaj resno.

Mrs. Prothero se nasmehne in preudarno pogleda malčika, kot bi hotela natanko poizvedeti, kaj pravzaprav on dela.—No, Arthur ima mirno vest. Ob oknu sedi in pred njim pa leži kosček papirja in svinčnik. Mrs. Prothero zadovoljno zapre duri in izgine.

Mali štiriletni Charlie sedaj prvrže svoje hiše in urno preleti sobo, da dojde do brata.

"Truden sem; kaj pa ti počneš, Artur?" zakliče.

"O, jaz pišem pismo. Ne moti me! Beži nazaj in sezidaj cerkvico, takoj pridem sam in postavim zvonik."

Malčik poslušno štorkla na svoje mesto.—In traja ne dolgo, da Artur pismo završi. Tedaj izpolni svojo obljubo in sezida bratu zvonik.

Kmalu nato ideta dečka večerjat. Ko baš hlastno "papcata", dojde oče domov. Doktor Prothero je pred davnim zaslul po vsem Londonu kot imeniten zdravnik in imel vedno čez glavo posla. A kljub temu je občeval toplo srce za svoje otroke. Kadar je le utegnil, si je dal ž njimi opraviti.

Mrs. Prothero je bila katoličanka in je vzgajala svojo deca v taistej veri. Dr. Prothero, po rojstvu anglikanec, ni bil ni prvo ni drugo, temveč mladen za vsakotero vero. Dokler so njegova dečka še mlada, se mu ni zdela stvar tako važna. Pozneje ju je hotel dati v javno šolo, kjer bi imel njin duh opraviti s toliko stvarmi in predmeti, da bi morala kmalu pozabiti nedolžne verske vaje, katerih ju je mati učila.

"Očka," zakliče Artur, "sveti večer je, ali smeva biti dlje pokoncu?"

Oče se nasmehje. "Ali misliš, da

je to dobro za tako malo deca?"

"Prosim, očka, sedaj je šest", reče malčik, ko je proučil kazalnik krasne stenske ure, "ali ne smeva bdeti do desete?"

"Do desete? To je pa že preveč! Zakaj pa hočeta lnes tako kasno v posteljo?"

"Ker pride to noč Jezušček."

"Jezušček pa nikdar ne dojde, dokler še otroci bde; in tako bi se utegnulo dogoditi, da bi tu mimo letel."

"O!" zakliceta dečka, kot iz enih ust, in prestrašeno pogledata očeta. Artur hlastno pogoltnje z maslom namazani kruh, izpije svojo kupico in steče k materi. "Zaspan sem in hočem v posteljo," jo zaprosi.

Mati se nasmehje. "No, no," mu pravi, položivši ga v svoje naročje, "Charlie ni še dovolj jedel."

Nocoj je bilo vendar malo pozneje kot običajno, da sta šla spat; morala sta še nastaviti nogavice, katere naj bi Jezušček napolnil. Komaj sta pa kodroglavčka zlezla na mehko blazinico, ko sta že tudi trdno zaspala. Artur je še napol v sanjah mrmral: "To je pač prav, da sem pismo napisal, ker ne morem videti Jezuščka samega."

Uro pozneje se prikrađejo tihi koraki v sobo in ljubeče roke pripravljajo božična darila.

Dr. Prothero se baš trudi, da bi spravil knjigo s podobami v Arturjevo nogavico, ko zdajci zapazi, da je tičalo v nogavici pismo. s temle naslovom: "Ljubemu Jezuščku!" In na oglu je prilepljena že rabljena poštna znamka.

"Glej no, glej! To je pa pisemce Jezuščku! Ej, potemtakem pa moram pomagati, da res prejme pismo

naslovljenec", pravi sam sebi Dr. Prothero, pisanje razvijajoč.

"Ljubi Jezušček!" začne čitati, a nehote se zdravnik zasmehje in potem nadaljuje. Več besed je prečrtanih ali popravljenih; vendar ni čitanje pretežavno.

Ljubi Jezušček!

Imel bi rad škatlico za barve s porcelanastimi ploščicami in par pisanih svinčnikov; o koliko rajši bi pa imel, če bi očka postal katolik. Saj mati vsak dan z nama vred moli zanj; napravi vendar, da pojde jutri z materjo, z mano in Charliejem v cerkev. Bom tudi vedno prav priden.

Tvoj Artur.

"Kaj pa imaš v roki?" vpraša Mrs. Prothero. Toda imela je preveč opravila, da bi mogla paziti na možev odgovor, in čez nekaj hipov je izgnilo pismo v zdravnikov žep.

"Z doma moram iti še enkrat po poslu", pravi soprog. "V dobri poluri se zopet vrnem."

Ko dojde Dr. Prothero na ulico, si najame voz, in ko se povrne, so mu žepi napolnjeni z zavitki in škatlicami.

Nikomur ne razodene, niti svoji soprogi ne, kako daleč se je moral peljati, da izpolni želje svojega malčika.

Navsezgodaj božičnega dne se dečka prebudita in skočita iz svojih posteljic, vesela kot ptičici. Ko se z materino pomočjo oblečeta, pritečeta v stanico. Kako veselje, kako navdušenje! Artur kar požira z očmi svojo nastavljeno nogavico, preišče jo in preobrne, a pisma ni več najti. —"O, gotovo je je prejel Jezušček", zasepeče deček, in pregledava potem ostale igrače.

"Ti se pa kaj resno držiš, mladi

mož", pravi smehljaje se njegov oče, "ali ni Jezušček izpolnil tvojih želj?"

"O pač, preljubi očka; saj sem dobil toliko lepega," odgovori Artur živahno.

"Povej mi, malčik moj, ali me hočeš seboj vzeti v cerkev?"

Deček lahno zakriči.

"No, ali hočeš?"

"Ali res, očka?" vpraša Artur.

"Ali ne boš danes obiskal nobenih bolnikov?"

Kajti to je bil navaadni izgovor gospoda doktorja, kadar sta ga dečka vpraševala, zakaj noče iti v cerkev.

"Ne, ljubček moj, danes so vsi ljudje, veliki in mali, stari in mladi čili ter zdravi. Saj morajo jesti torto in ne utegnajo biti bolni."

Dečka se zasmehje — rada sta imela, da se je včasih oče ž njima pošalil.

Kmalu se pripravijo. da pojdejo k sv. maši. — Med smehom in brbljanjem tečeta dečka naprej, Artur skače kot vesel konjiček. Ko se pa cerkvi približajo, se Artur zdajci ves spremeni; v svetišču je pa tako miren in pobožen, da se oče kar čudi svojemu malemu, ljubemu razposajenčku.

No, Dr. Prothero pa skoro jame pazljivo poslušati prelepo propoved ki ga čimdalje bolj mika.

"Prosim", pravi č. propovednik med drugim, "da si k srcu vzamete besede mojega predreka: "Našli so Marijo in Jožefa, in v jaslih ležeče dete." Kako je prišlo sveto dete v tako trde jasli? Ah, v prenočevališču ni bilo prostora za Marijo in Jožefa, in potemtakem tudi ne za božje dete Jezuščka."

"Tudi v protestantizmu — v anglikanski cerkvi — ni prostora za Marijo in Jožefa, in takisto izgubijo tudi Jezusa. Marsikdo bi tu pač zaklical: "Vzeli so mi mojega Gospoda, in sedaj ne vem, kam so ga položili." — V veliki katoliški cerkvi je vedno prostora za božje svetnike, tu sta Marija in Jožef, in kjer sta Marija in Jožef, tam je tudi Jezus. O, da bi božja milost vse prosvetila, ki so še daleč od naše katoliške cerve! O da bi zapirali svojih oči in src veliki človekoljubnosti Boga, ki se je danes prikazala vsem ljudem.

Nekaj minut pozneje je bila propoved končana in sv. opravilo se je nadaljevalo — Mrs. Prothero se v strahu ozira na svojega soproga, boji se namreč, da ga je propoved žalila. Obenem pa iskreno moli, da bi milost božja tudi njemu napolnila odprla oči. Dr. Prothero sedi nepremakljivo na svojem mestu, tupatam pogledr v molitvenik, ki mu ga je ponudila njegova soproga; še večkrat se pa ozre po Arturju, poleg njega klečečem. Ko vidi, kako se lepa, kodralasa glavica njegovoga sinčka priklanja tako pobožno in spoštljivo, kako se njegovi ročki tako iskreno sklepa v molitev, tedaj komaj verojame, da je to njegov nemirni, razposajeni deček. Za malčika ima pač maša svet pomen, in vsakikrat, kadar se oče nanj ozre, mu nehote pridejo na misel besede sv. pisma: "Iz ust nedoraslih in otrok si sebi pripravil hvalo."

Minulo je nekaj mesecev. Zvončki se ocveli, trobentic ni bilo več.

Konec na 13. strani.

Prestolonaslednik v avstrijsko-ogerski vladarski rodovini.

OBSTANEK Avstrije je potreben za vzdržanje miru v Evropi. Ako bi avstrijsko cesarstvo že davno ne obstajalo, bi si morali na vso moč prizadevati, da je ustvarimo."

Te besede je napisal slavni češki državnik in zgodovinar Palacky l. 1848, ko je nastal prevrat in počila revolucija ter je ločitev Mažarske pripravljala v nevarnost obstanka avstrijskega cesarstva: a resnične so takisto dandanes, kot so bile pred štiriinpetdesetimi leti. Odkar je nastala promena v prestolonasledstvu Avstro-Ogerske, ki je pač uže določeno, a doslej še ne uradno razglašeno, je to vprašanje od važnosti za celo Evropo, in je že bilo tudi z vnetostjo pretresovano v dvornih krogih sleherne prestolice.

Nadvojvoda Franc Ferdinand, kateri je bil po nasledstvenih zakonih določen za prestolonaslednika vsled tragične smrti cesarjeviča naslednika Rudolfa l. 1889, je prepustil svoje pravice v prid svojemu nečaku Karolu Francu, ki je sedaj star 15 let. Vladajoči cesar, Franc Jožef I., je star nad 72 let. Rojen je bil dne 18. avgusta l. 1830 in je nasledoval svojemu stricu, cesarju Ferdinandu, ki se je odpovedal prestolu in vladi dne 1. decembra l. 1848.

Presumtivni (domnevni) prestolonaslednik je sin brata Franc Ferdinandovega, nadvojvode Otona Franca, kateri je bil rojen dne 21. aprila 1865, in nadvojvodinje Marije Jožefe, hčere kralja saksonskega. Rojen je bil dečko dne 17. avgusta l. 1887, in je dobro znan ta-

vem zakonu ne bi imel moškega potomca, najbližjim in veljavnim prestolonaslednikom. Franc Ferdinand se je združil v morganatični ženitvi z grofico Čotek, in odtodaj je prešlo prestolonasledstvo na njegovega brata, Otona Franca in za slučaj, da bi ga ta ne mogel nastopiti, na njegovega sina.

Nadvojvoda Franc Ferdinand se je postavil na tako določeno stališče glede nekaterih političnih in narodnih vprašanj, da je prišel uže več nego enkrat v vsikriž z odločilnimi silami v avstro-ogerski monarhiji. Iskren in odkrit pristaš je katoličanstva, koje podpira po svoje, kolikor more. Njegova morganatična žena, rojena grofica Čotek, koje pradede je mogoče zasledovati do l. 1336, je odločna Čehinja; zato baje odvrča moža, na kojega ima kot soproga dovolj vpliva, od Nemcev, ki še vedno vladajo v državi, dasi ima ta prebivalstvo po ogromni večini slovansko. Javna tajnost

beraču kar na cesti in se prikazal na vratih cesarskega dvora v svoji mornarski srajci in nogavicah. Straža ga ni pustila vstopiti, in samo služajni prihod adjutanta njegovega očeta ga je rešil, da ga niso zaprli.

Te dečkove prešerne "muhe" so povzročile, da so dali prestolonaslednika pod strogo nadzorstvo, katero ima nalogo, da ga vzgaja primerno važnosti in resnosti njegovega poklica. No, tega mu ne bo treba še tako hitro nastopiti. Človek sicer ne ve, kdaj ga čaka smrt, posebno, če si star in star je cesar Franc Jožef I. Toda, malokdo je v njegovih letih tako čil in zdrav, dasi so časniki poročali o nevarni njegovi obolelosti; vrgla ga je bila namreč v posteljo navadna hripa ali epidemičen nahod, pa le za par dni. Kakor znano, je avstrijski cesar strasten lovec; najrajši hodi na divje koze ali "gamse", kot jih zove Gorenjec, in sicer na Gorenje Štajersko, v na sprotju s svojima sorodnikoma, Franc Ferdinandom in Otonom, ki

Orth", ni bil tako srečen. Njegovo ime je bilo zbrisano z rodopisne deske Habsburžanov, ker se je oženil z Marijo Studel, gledališko plesalko. To je bilo l. 1890. Johann Orth in njegova dražestna žena sta odplula z jadrnikom iz nekega pristanišča v Chile, in to je bila zadnja vest o avstrijskem nadvojvodu in baletni plesalki, njegovi ženi. Krožilo je sicer križem sveta mnogo tajnostnih pravc o njima, toda usoda ladje St. Margarethe je ostala do danes tajnost, kot je že bila pred 12 leti.

Najžalostnejša tragedija v stoletju.

Medtem ko se je Johann Orth boril z vladarjem, se je doigrala v hiši habsburški najmračnejša zaloigra, ki je imela svoj izvor v "konvencijeni (dogovorni) ženitvi" in je dosegla vrhunec v ljubezni, koje ni mogla potrditi ni cerkev, niti rod bina. Cesarjevič naslednik Rudolf,

znano. Cesar in sorodniki so se zbrali na Dunaju k prirejenj spravi večerji, toda cesarjeviča naslednika ni bilo. Čakali so nanj, poizvedovali so o njem, a zaman. Nekaj ur pozneje je došla vest iz Meyerlinga. V sobi lovske hiše so našli mrtvi trupli Rudolfov in Vetserino vku-paj. Kako sta umrla, to je tajnost Habsburžanov.

Obvdovela kronprincezinja Štefanija se je omožila meseca marca l. 1900 z ogerskim grofom Elemerom Lonyay, atašejem pri avstrijskem poslanstvu v Londonu, najmlajšim sinom neke stare plemenite ogerske rodbine. Cesar je dovolil to možitev, ko se je Štefanija formalno odrekla svojemu kraljevskemu naslovu in nadzorstvu nad svojo hčerjo.

Nadvojvoda Franc Ferdinand, ki je po Rudolfovi smrti zadobil prestolonasledstvo, je našel, kakor rečeno, nevesto, v katere žilah se ni pretakala kraljevska kri. To je bila grofica Zofija Čotkova (Kotkova),

držal rodbinskih pravil naše hiše v velikem in malem z ozirom na svojo ženitev z grofico Zofijo Čotek. Prisegam, da pripoznavam svojo ženitev za morganatično zvezo, in da ne bodo morebitni otroci iz te ženitve smeli zahtevati pravice do avstrijskega prestolonasledstva."

Tri dni pozneje je bil oženjen. Grofica Čotkova je bila povišana v kneginjo Hohenberg.

Franc Jožefov roman.

Sredotočna oseba v vseh teh romanih je pa cesar Franc Jožef, dober in plemenit starček, kojemu so žalostne skrbi ogrenile potekajoča leta, ki so ga pa obenem napravile še milejšega in odpustljivejšega.

Tudi on je doživel svoj roman. Pred pol stoletjem je bil prišel na dvor bavarske princezinje Matilde. Njena mlajša sestra, princezinja Elizabeta, hiteča doli po stopnicah, da se pridruži družini, se je izpodtaknila in je pala. Cesar jo je ujel z rokama. Njeni prekrasni lasje so se razpustili preko belih ramen. Držal jo je nekoliko dlje, nego je bilo potrebno, in postala je avstrijska cesarica.

Ženitev pa ni bila srečna. Čez nekaj let sta se zakonska razprla in cesarica se je le redkokdaj vračala v cesarski dvor. Njena žalostna smrt vam je pač vsem že znana; pred tremi leti jo je v Švici umoril neki laški anarhist.

Človek bi skoro mislil, da je vsega tega krivo prokletstvo, katero je nad habsburško hišo izrekla stara

CESAR FRANC JOŽEF I.
rojen 18. avgusta 1830, vlada od 1. decembra 1848.

Nadvojvoda Franc Ferdinand,
ki je prepustil prestolonasledstvo v prid svojemu nečaku.

Kneginja Hohenberg,
prejšnja grofinja Čotek, morganatična soproga nadvojvode Franc Ferdinanda.

Baronica Marija Vetsera,
ki je storila žalostno smrt istočasno ko cesarjevič naslednik.

Nadvojvoda Oton Franc,
oče domnevnega prestolonaslednika.

Nadvojvoda Karol Franc,
sin nadvojvode Otona Franca, roj. 17. avg. 1887.

Nadvojvodinja Marija Jožefa,
mati domnevnega prestolonaslednika.

kisto na Dunaju kot v Budimpešti; o njegovem dejanju in nehanju so večkrat poročali časniki in ljudstvo ga je vzljubilo in rado imelo. Pred kakim dobrim letom pa so listi namah prenehali poročati o njem, kajti sprejet je bil kot domačin v cesarski dvor na Dunaju, kjer skrbi njegov prastric, cesar Franc Jožef I., za njegovo vzgojo, ki je seveda v najboljših rokah

15 letni deček - opora prestolu.
Pred štirim leti, ko se je čutil nadvojvoda Franc Ferdinand resno bolnega, je cesar, kot glava habsburške rodovine, določil, da po nastopu v slučaju smrti nadvojvode brat istega, nadvojvoda Oton Franc veljavnim prestolonaslednik. Kmalu potem je pa Oton Franc prepustil svoje pravice v prid svojemu sinu. Potemtakem je prešlo prestolonasledstvo v Avstro-Ogerski doslej na dečka, ki še nima glasu o tej zadevi.

V vseh stvarih, ki so v dotiki z neposredno koristjo avstrijske dinastije ali vladarske rodovine, ne odločuje samo vladajoči cesar, ampak tudi ostali člani cesarske hiše zelo vplivajo na konečne sklepe; in samo mož resnično je klenne volje in odločnega značaja more kljubovati razsodkom rodbinskega sveta.

je, da ni imel radi tega rodbinski sovet preveč težkoč, pregovoriti najvojvodo, da je prepustil svoje pravice do prestola drugemu.

Oton Franc, oče sedanjega presumtivnega prestolonaslednika, nekoč izboren kavalerijski častnik pri huzarjih Liechtensteinovih, se je oženil dne 2. okt. 1886 s hčerjo sedanjega kralja saksonskega. Ker se pa v svojih verskih nazorih razlikuje od cesarja in drugih merodajnih dvornih krogov, se je odrekel prestolonasledstvu.

Mladi prestolonaslednik je junak.

Deček, ki ima v bodočnosti zasesti cesarski prestol, je bil, kakor smo rekli, znan in domač v obeh stolicah monarhije, kjer ga je bilo čisto videti po ulicah in parkih, dokler ni pred dobrim letom povzročila rodbinska korist, da se je skrčil javnosti. Nenavadno krepko je razvit za svojo starost, in je že rešil dva dečka, da nista utonila v Donavi, in že tudi našeskal "fjakerja", kot so imenujejo dunajski vozniki. Odkritosrečen je tako, da je pred nekaj leti dal svojo suknjo in čevlje raztrganemu

lovita najrajši fazane na Českem ali divje peteline na Poklukih na Gorenjskem. Lepo je tudi cesarja gledati jezdečega na vojaških manevrih, katerih se vsako leto udeleži, natančen kot ura.

Cesar Franc Jožef je bil star 18 let, ko je zasedel prestol. Mogoče je vse, torej tudi to, da bo sedanji domnevni prestolonaslednik dosegel baš isto starost, ko bo poklican na prestol Habsburžanov.

Povodi, ki so povzročili to prestolonasledstvo, čudovito pojasnijo romane v avstrijski rodbini, ki je sicer sama najponosnejša v vsej Evropi, a le vendar pomešana s plebejsko ali prostaško krvjo, kot malokatera druga iste veljave: toda, samo po nekaterih rodbinskih članih. Nijedac teh ženitev ni pa tudi cesar sam pripoznal oficijalno, niti dopustil, da bi radi njih trpela čistost dinastije....

V preteklem stoletju je pričel vrsto izvenrednih, hrupnih ženitev nadvojvoda "Jahann", brat cesarja Franca I., ki je za ženo vzel Ano Ploehl, hčer selskega poštarja v Aussee-ju. Ta zakon je zvezala idealna ljubezen, in zakonska je cesar milostno sprejel, ko je poštarško hčer povišal v grofinjo od Merana; in pripoznana je tudi bila kou ena najodličnejših dam v izključni dvorski družini.

Neki drug nadvojvoda Jovan, v zgodovini znan po imenu "Johann

vladarjev edini sin, se je oženil l. 1881 s princezino Štefanijo, hčerjo belgijskega kralja, tar je bil takrat 23 let, ona pa 16. Kmalu sta bila poznana kot najnesrečnejša zakonska dvojica v Evropi.

Jesen l. 1887 je srečal Rudolf baronico Marijo Vetsero, čudovito krasno devojko, še le 19 let staro, in se namah zaljubil na vso moč vanjo. Drznil se je in šel k cesarju ter mu rekel, da se hoče ločiti od Štefanije, ker namerava za ženo vzeti baronico; obenem je vladarju omenil, da se radovoljno odpove vsem pravicom do prestola. Cesar mu je strogo prepovedal, storiti kaj takega. Cesarjevič naslednik je prosil potem sv. očeta, a prejel je v odgovor samo strog ukor. Štefanija je milo prosila svojega lastnega očeta, da jej dovoli, vrniti se v Belgijo; toda v odgovor je došel samo ukaz, da naj ostane na Dunaju in prenaša svojo nadlogo, kakor pristoji soprogi cesarjeviča naslednika.

Naposed se je skrncala nekaka sprava med to nesrečno zakonsko dvojico, in sklenilo se je, prirediti rodbinsko večerjo dne 30. januarja l. 1889 v proslavo izida. Tistega dne sta se sestala Rudolf in Marija Vetsera v lovski hiši v Meyerlingu blizu Dunajskega Novegamesta, v poslednje slovo. Kaj se je tam kaj godilo tistega dne in večera, ni

ki je bila pred tremi leti v dvorni službi pri nadvojvodinji Izabeli, katere je v sorodstvu z vladajočo rodbino.

To ljubezen je razkrila sama nadvojvodinja, ki je neposredno povedala cesarju, kako je ta reč, in Franc Ferdinand je bil poklican, da razjasni svoje načrte. In izjavil se je takoj, da ima zvezo z grofico in jo hoče vzeti za ženo. Cesar je zaman poskušal, pregovoriti ga, in nazadnje - spominjajoč se zaloiger, katerih junaka sta bila Rudolf in Johann Orth - je bil zadovoljen, da se stvar odloži za leto dni; obljubil je, da potem dovoli ženitev, ako ostane nadvojvoda pri svojem sklepu.

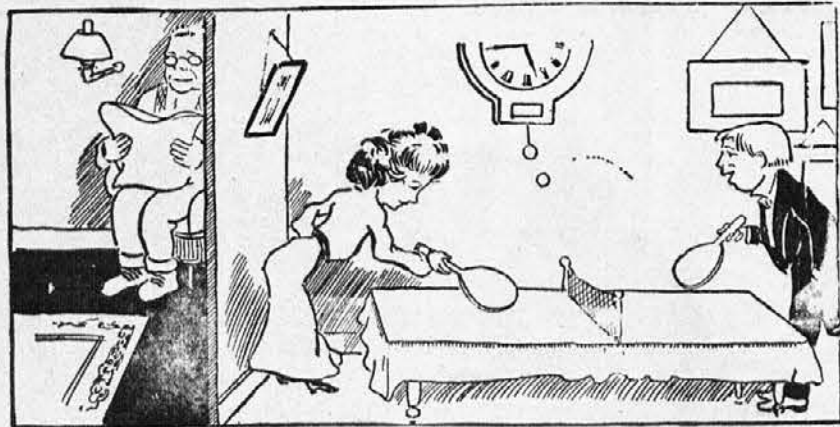
Leto je minulo, in Franc Ferdinand je šel k cesarju, da zahteva izpolnitev dane besede. Cesar je sklical na dan 28. junija 1900 vse člane vladarske rodovine, ministre in zastopnike vojništva. Nadvojvoda Franc Ferdinand je na tistem shodu prisegel tako-le:

"Jaz Franc Ferdinand, prisegam pri vsemogočem Bogu, da se bom

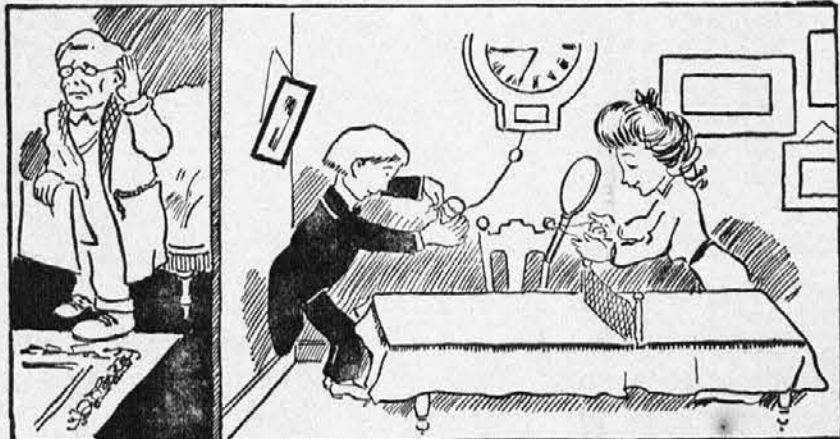
grofinja Karolyi, ko je srditi stari maršal Haynau povzročil smrt njegove sina, ker se je udeležil ogerske vstaje l. 1848. Pozvala je nebo in peklo, da proženeta srečo od cesarja in uničita njegovo rodbino.

Sedanji položaj v Avstriji.

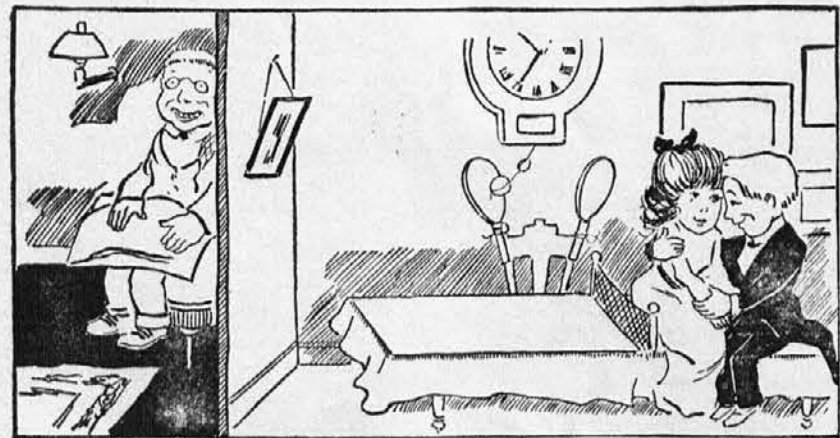
Kadar zatise cesar Franc Jožef na vek oči, takrat prevzame sedanji deček Karol Franc najtežjo nalogo v vsej monarhični Evropi. Položaj v mnogojezični državi je jako kočljiv in zamotan. Prebivalstvo je po večini slovansko, ne pa madni jezik. Ta je še vedno nemški, oziroma mažarski, ker so doslej mislili Habsburžani, da jih morejo edino Nemci in Mažari vzveličati; drugi vzrok pa tiči v postopanju Slovanov samih. Tekom zgodovine so jih razcepljali vladni mogočnejši pogotovem načrtu ("Divide et impera" t. j. razdeluj in vladaj!) in jim jemali na vsakojake načine skupno slovansko zavest, a slovanske dobre duše so radovoljno klanjale tilnik in celo podpirale tujčevo zatiranje miloglasne slovanščine. Toda, izza napoleonskih časov, - ko je naš Vodnik zapel: "Ilirija vstan!" - in zlasti od prekuoijskega .1848, ko je mračno Avstr ljo vsaj malce prešnil duh svobode, so se jeli avstrijski Slovani dramiti iz večstolnega spanja in zavedati, da so vsi otroci matke Slavije, katera imenuje svojo last petino cele zemlje in ima dece kot lista in trave. In odtodaj se bijejo na ljubih avstrijskih tleh srditi jezikovni boji, v katerih prednjačijo vrli Čehi, a tudi vsled domačih bojev razprti Slovenci niso zadnji. Dal Bog zmago!

Olgin oče je bil v sosednji sobi, zato ni bile priloznosti za ljubkovanje.

Ampak Milan je iznašel imenitno rošilo. Navozal je igralne kroglje na zalezale stenske ure in loparje ob stol, da je bilo neprenehoma čuti krogline udarce.

In očka ni več prisluškaval in sumil.

Mimi: "In kaj sedaj delate, g. doktor, ko ste se javnemu zdravljenju odrekli?"
Doktor: "O, sedaj samo čas ubijam."

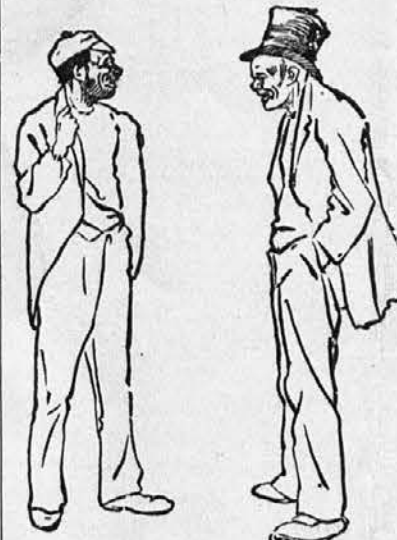
Tekavec: "Ali je vaša žena kratka v poročilih?"
Strahotič: "Ne preveč! Če bi jo Vi le slišali, kadar poskuša povedati najkrajši dogodek!"

"Ali me bodeite ljubili, kadar bom star?"
"Gotovo, Vas li ne ljubim?"

Milica: "Jaz pišem Tončki. Ali jej imaš kaj sporočiti?"
Tilica: "Kaj! Piši jej, da je strašanska pokveka! Pa reci jej, da jo ljubim."

Prvi postopač: "Ali misliš, da prideš v nebesa, John?"
Drugi postopač: "Gotovo. Sem li kdaj kaj storil, ka-li?"

Jurček: "Rad bi Vas nekaj vprašal, očka."
Oče: "I kaj pa?"
Jurček: "Glejte, kadar bo konec sveta in bo zemlja uničena, pa bo kdo v balonu: kje pa bo stopil na tla, če bo spustil balon doli in bo hotel iz njega?"

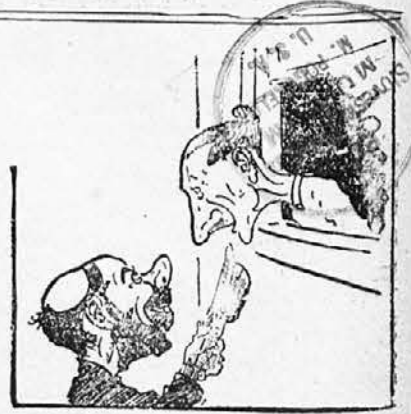
Pastor (vtrojtji k zelo gluheemu faranu): "Vprašam Vas, čemu želite mene?"
Gluihi faran: "Kaj pravi, Margareta? Ne morem ga razumeti."
Margareta: "Pravi, če mu želite mene?"

Pesnik: "Pomnite da govorite z možem, ki je glede obzorja sto let naprej."
Hišni posestnik: "Jaz se brigam samo za Vašo stanarino in glede te ste jako nazaj!"

On: "Zdi se mi, da ste bila zelo ginjena med predstavo."
Ona: "Ne tako kot Vi. Po vsakem dejanju ste migali."

"Kaj želite?"
"Well, gospa, kaj pa imate?"

"Oh, Henrik, ali niste nikdar ljubili?"
"Pač enkrat, in takrat me je stala ta sala skoro 35c."

"Ali je pa tudi Vaš pes dober proti tatovom?"
"To pa to, saj sem ga kupil od tata."

Vedeževalka: "Kvarte pravijo, da imate čudovit spomin."
Trdoglavc: "Napišite mi, kar ste rekli, da ne bom pozabil."

Ona: "Strašno mora biti ženski, ako jo mož zasnuje."
On: "Ej, menja še strašneje, če jo ne zasnuje."

"Kaj iščeta, g. profesor?"
"Iščem pod 'O' svojih očal."

"Mi je res žal, draga prijateljica, da Vam je mož ušel."
"Nič ne de, bo treba vsaj eno žlice manj."

Doktor: "Pozno v noč ne smete izostajati."
Bolnik, mož hude ženke: "Ali mi škodi nočni zrak, ka-li?"
Doktor: "Ne; ampak razburjenje, kadar dojdete domov, to vam škodi."